

32ste vergadering

Dinsdag 12 juni 2001

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Korthals Altes

Tegenwoordig zijn 71 leden, te weten:

Baarda, De Beer, Van de Beeten, Bemelmans-Videc, Van den Berg, De Blécourt-Maas, De Boer, Boorsma, Braks, Van den Broek-Laman Trip, Van Bruchem, Castricum, Dees, Doesburg, Dölle, Dupuis, Van Eekelen, Eversdijk, Ginjaar, Hessing, Van Heukelum, Hofstede, Holdijk, Van den Hul-Omta, Jaarsma, De Jager, Jurgens, Ketting, Kneppers-Heijnert, Kohnstamm, Korthals Altes, Van der Lans, Van Leeuwen, Lemstra, Van der Linden, Lodders-Elfferich, Luijten, Lycklama à Nijeholt, Meindertsma, Pastoor, Pitstra, Platvoet, Le Poole, Rabbinge, Rensema, Roscam Abbing-Bos, Rosenthal, Ruers, Van Schijndel, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Stekelenburg, Stevens, Swenker, Tan, Terlouw, Van Thijn, Timmerman-Buck, Varekamp, Ter Veld, Veling, De Vries, Van Vugt, Walsma, Werner, Woldring, De Wolff, Wolfson, Wöltgens en Zwerver,

en de heer K.G. de Vries, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Bierman, in verband met het huwelijk van zijn zoon;

Witteveen en Van Gennip, wegens verblijf buitenslands.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Ingekomen is de volgende brief:

Den Haag, 5 juni 2001

Aan de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de heer mr. F. Korthals Altes.

Betreft: beëindiging van het lidmaatschap van de Eerste Kamer.

Beste Frits, beste medeleden,

Sommigen zullen het al in de media hebben vernomen, maar vanwege mijn opvolging in de Tweede Kamer, zal ik de Senaat – met ingang van 12 juni – gaan verlaten. Mijn politieke activiteiten worden verplaatst naar de hectiek van de overzijde. Hoewel ik het werk in de Eerste Kamer gedurende 10 jaar met plezier en soms met de nodige hartstocht heb verricht en het aangename werkklimaat zeker zal missen, moet me toch van het hart, dat slechts vrij incidenteel mijn twijfels over het bestaansrecht van de Senaat konden worden weggenomen. Maar ik blik positief terug op de 10-jarige periode van verdieping en reflectie die het Eerste-Kamerlidmaatschap mij mogelijk maakte.

Met vriendelijke groet,

w.g. Tom Pitstra

Van deze brief is mededeling gedaan aan de voorzitter van het Centraal stembureau voor de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Ik stel voor, deze brief voor kennisgeving aan te nemen. Wij vernemen van de fractie van GroenLinks nog wel of zich de mogelijkheid zal voordoen, afscheid

te nemen van het inmiddels oud-lid de heer Pitstra.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: De overige ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het einde van deze editie.)

De **voorzitter**: Aangezien voor het voornemen tot het sluiten van uitvoeringsverdragen, de verschillende verdragen die ter stilzwijgende goedkeuring zijn voorgelegd en de algemene maatregelen van bestuur die zijn voorgehangen en gedrukt onder de nrs. 23908 (R1519), nrs. 51 en 52, 27635, 27652, 27653, 27654, 27666 (R1680), 27667, 27668, 27671, 27684, 27688 (R1682), 27689 (R1683), 27690, 27694, 27727 en 27729 de termijn is verstreken, stel ik vast dat wat deze Kamer betreft aan uitdrukkelijke goedkeuring van dit voornemen, deze verdragen en algemene maatregelen van bestuur geen behoefte bestaat.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Het aanpassen voor het tijdvak van 1 juli 2001 tot en met 30 juni 2002 van enige huursubsidieparameters, genoemd in de Huursubsidiewet, aan het maximale huurverhogingspercentage en het met ingang van 1 juli 2001 niet aanpassen**

Voorzitter

van de vermogensgrenzen, genoemd in de Huursubsidiewet en de Wet bevordering eigenwoningbezit (27630).

Dit wetsvoorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De heer **Ruers** (SP): Mijnheer de voorzitter. Ik heb een punt van orde.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de heer Ruers.

De heer **Ruers** (SP): Mijnheer de voorzitter. Ik dank u dat u mij hiertoe de gelegenheid wilt geven. Het gaat om het volgende. Zoals u allen weet, is kortgeleden een aantal publicaties verschenen over het functioneren van deze Kamer, als eerste in Magazine M van de NRC van 2 juni jl. onder de titel "Het fluisteren der senatoren". Daarop is een groot aantal reacties verschenen.

Deze publicaties, de inhoud daarvan en vooral de politieke opvattingen die daarin zijn geventileerd – sommigen zullen zeggen dat die niet geheel juist waren, maar ik ga er toch van uit dat de meeste wel juist waren – zijn voor mij aanleiding om deze Kamer voor te houden dat het nodig is om op korte termijn in deze Kamer een debat te houden over de positie, het functioneren en het bestaansrecht van deze Kamer. Ik stel voor, dit volgende week te doen.

Uit de reactie van anderen in deze Kamer heb ik begrepen dat men het prematuur vindt en meent dat daarover op een ander moment, wellicht in een andere setting, gesproken kan worden. Ik meen evenwel dat dit niet het geval is. Wellicht heersen in deze Kamer bepaalde opvattingen die een debat niet nodig maken, maar uit de reacties en de opvattingen die reeds lang in de samenleving bestaan over een aantal aspecten van deze Kamer – wij zijn toch een onderdeel van de samenleving – blijkt dat buiten de Kamer behoefte bestaat aan verduidelijking. Het lijkt mij voor de samenleving onbegrijpelijk als de Kamer na hetgeen is gebeurd, overgaat tot de orde van de dag alsof er niets aan de hand is. Dan maak je je bijna tot de risee van politiek Nederland. Ik ben van mening dat wij ons dat niet kunnen laten aanleunen en dat wij onder elkaar zo snel mogelijk een debat in de Kamer moeten houden over de

positie van deze Kamer. Daarbij zal ik graag een aantal voorstellen doen over de manier waarop dit volgens ons onderzocht moet worden en aangeven hoe wij daartegenover staan.

Mevrouw **Van den Broek-Laman Trip** (VVD): Voorzitter. Is dit nog een ordevoorstel? Ik vind dat de heer Ruers op de inhoud ingaat.

De heer **Ruers** (SP): Ik wil best nu al over de inhoud debatteren, maar dat is niet de bedoeling. Dit is een ordedebat.

De **voorzitter**: Stelt u voor, daarover nu te spreken?

De heer **Ruers** (SP): Ik stel in dit ordedebat voor daarover te spreken, zodat de Kamer de gelegenheid kan worden geboden om volgende week over de inhoud te spreken. Ik hoor hierover graag de opvattingen van de andere fracties.

□

De heer **Braks** (CDA): Voorzitter. De publicaties waaraan de heer Ruers refereert, zijn de CDA-fractie niet onbekend. De beeldvorming die daaruit voortvloeit is voor ons huis niet positief. Wij waren er al eerder van overtuigd dat de werkwijze van deze Kamer heroverweging behoeft. Dat is eigenlijk permanent het geval. De tijden veranderen immers ook en er is alleszins reden om van tijd tot tijd het eigen functioneren in het daglicht te houden en eventueel tot wijziging over te gaan.

Mevrouw **Van den Broek-Laman Trip** (VVD): Is dit nu een reactie op het ordevoorstel of gaan wij toch inhoudelijk discussiëren?

De **voorzitter**: Ik wil de heer Braks even laten uitspreken.

De heer **Braks** (CDA): Dank u, voorzitter.

Wij zijn echter niet van mening dat het verschijnen van publicaties zoals de onderhavige aanleiding moet zijn om versneld tot een zodanige bespreking te komen, temeer omdat wij reeds vorig jaar met elkaar uitvoerig van gedachten hebben gewisseld over de aanpak van de begrotingsbehandelingen. Binnenkort zal hiervan een evaluatie plaatsvinden. Bovendien is de schriftelijke

voorbereiding in de commissie voor Binnenlandse Zaken van de "reflectienotitie" van de minister van Binnenlandse Zaken in volle gang. Ik meen dat er bij de verdere afhandeling daarvan in dit huis alle gelegenheid is om ook met elkaar over het functioneren van de Kamer van gedachten te wisselen. Mijn fractie wijst het voorstel van de heer Ruers dus af.

□

De heer **De Boer** (GroenLinks): Voorzitter. Het ritueel hoe het met ons gaat, komt ongeveer elke twee, drie jaar langs. Dat levert veel stof op in de media en dan ebt het weer weg. Dat betekent niet dat er niets aan de hand is, maar het is niet nieuw.

Een nota met daarin een voorstel van de regering zullen wij zeer binnenkort behandelen. Ik wil graag dat dit zo spoedig mogelijk gebeurt. Daarin gaat het over de positie en de rol, en waarom ook niet over het functioneren van de Kamer. Het lijkt mij veel beter dat wij daarover een integraal debat houden dan dat wij daarover opeens, door het opwaaiende stof, met elkaar in de clinch gaan.

Als ik het goed begrijp, stelt de heer Ruers een openbaar debat voor. Het klonk alsof het een interne discussie zou moeten worden, maar dat zal hij niet bedoelen. Ik wil daarom net als collega Braks voorstellen, dit te koppelen aan de nota van de regering en dan over alles te spreken.

□

Mevrouw **Van den Broek-Laman Trip** (VVD): Mijnheer de voorzitter. Ik sluit mij aan bij de opmerkingen van de heer Braks. Ik sluit mij gedeeltelijk aan bij de opmerkingen van de heer De Boer.

□

Mevrouw **Lycklama à Nijeholt** (PvdA): Mijnheer de voorzitter. Ik kan nog korter zijn. Ik sluit mij hierbij aan. Ik vind het niet nodig nu hierover een debat te voeren.

□

De heer **Schuyter** (D66): Voorzitter. Ik fluister zelden, dus ik hoop dat ik goed te verstaan ben. Ik sluit mij aan

Schuyer

bij de opmerkingen van de heer De Boer en anderen dat het onzinnig is aan de hand van een zorgvuldig geselecteerd krantenartikel te praten over de discussie in deze Kamer. Daar zijn andere mogelijkheden voor. Een mogelijkheid die genoemd is, is de notitie van de regering over de positie van deze Eerste Kamer met terugzendingrecht en dergelijke.

Wij hebben in onze fractie bij herhaling gepleit, ook schriftelijk, voor een discussie over de interne organisatie van deze Kamer, met name van de beleidsdebatten. Het lijkt mij zinvol aan het Presidium te vragen nog eens met een notitie te komen die herijkt of die beleidsdebatten in deze vorm in deze Kamer zouden moeten plaatsvinden.

□

De heer **Schuurman** (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter. Wij vinden het voorstel van de heer Ruers sympathiek, omdat daarin een gemeenschappelijke problematiek van deze Kamer aan de orde wordt gesteld. Om die problematiek naar aanleiding van een interview aan de orde te stellen, zal ongetwijfeld bezwaren oproepen. Zoals bij elk interview kun je daar nogal wat vragen bij stellen. De kans bestaat dat die vragen het debat overschaduwden.

Een ander voorstel is het debat te voeren aan de hand van de notitie over de Eerste Kamer. Ik wijs erop dat het daarin gaat om andere zaken dan de heer Ruers aansnijdt. Wij zouden daaraan natuurlijk wel een apart debat kunnen wijden, maar dan later. Een andere mogelijkheid is, zoals in het verleden ook wel is gebeurd, aan het probleem bij de algemene beschouwingen wat meer aandacht te besteden. Ik meen dat de heer De Boer ook aan die mogelijkheid dacht.

□

De heer **Holdijk** (SGP): Voorzitter. Niemand kan achterblijven, dus ook ik niet, sprekend namens de SGP-fractie. Ik meen dat de heer Ruers recht heeft op een reactie van alle fracties in dit huis. Ik kan mij volledig vinden in het standpunt verwoord door de heer Braks, maar ook door anderen. Het ligt voor de hand dat de notitie van de regering vooral een discussie tussen regering en Kamer zal zijn. Dat behoeft de

onderlinge discussie niet totaal in de weg te staan. Als het interview waarop de heer Ruers duidt daartoe aanleiding geeft, behoeft dit zelfonderzoek niet op te houden.

□

De heer **Ruers** (SP): Mijnheer de voorzitter. Een ding wil ik meteen recht zetten. Om niet toe te geven aan mijn voorstel verwijzen sommige fracties naar de notitie van de regering, de zogenaamde reflectie-notitie. De heer Schuurman merkt terecht op dat het in deze notitie om andere zaken gaat. Men kan de notitie daarop nalezen. Uit de recente stukken die zijn binnengekomen, blijkt dat het daarin om andere zaken gaat dan wat vandaag aan de orde is.

Het heeft mij verbaasd dat mijn geachte mede-Kamerleden naar aanleiding van de krantenpublicatie zeggen dat zij daarop niet mogen reageren. Waarom niet? Laten zij dan aangeven wat daaraan verkeerd is! Iedereen die het interview leest – heel Nederland spreekt erover, behalve wij – moet toegeven dat er heel veel mankeert aan het bestaansrecht van deze Kamer. Wij zijn dan toch de eersten die direct daarover moeten praten. Dat verzoek had niet van mij moeten komen, maar van ons allen. Als wij er zo voor staan, zoals in het artikel wordt beschreven en in de commentaren dan is het onze plicht tegenover de Nederlandse samenleving, zo snel mogelijk orde op zaken te stellen. Wij mogen daarvoor niet weglomen. Als wij dit op de lange baan schuiven, ontlopen wij onze verantwoordelijkheid. Dat doen wij al veel te vaak.

De heer **De Boer** (GroenLinks): Ik vind dit echt gezeur. Alsof er iets nieuws is geroepen!

De heer **Ruers** (SP): Dat u dat niet snapt, begrijp ik weer niet.

De heer **De Boer** (GroenLinks): Maar wat is er nou nieuw aan?

De heer **Ruers** (SP): Moet ik het voorlezen? Het is toch schokkend wat er staat?

De heer **De Boer** (GroenLinks): Er zijn verschillende leden in deze Kamer die dat al tien jaar of langer roepen. Wat is er nu opeens zo nieuw aan dat wij hierover een debat

moeten gaan voeren? Ik ben altijd al voor opheffing van deze Kamer geweest. Waar zeurt u nu over?

De heer **Ruers** (SP): Als er iemand voor opheffing van deze Kamer is, waren wij het wel. U bent pas tot dat inzicht gekomen, waarvoor mijn lof. Chapeau! Als wat in het interview staat niet nieuw is, waarom dan die ophef in de samenleving?

De heer **De Boer** (GroenLinks): Dat begrijp ik eerlijk gezegd ook niet.

De heer **Ruers** (SP): De samenleving slaapt niet, maar wij wel!

De heer **De Boer** (GroenLinks): Die ophef in de samenleving valt overigens wel mee. Buiten de media om heb ik er nog geen fluit over gehoord. Het zal de mensen worst wezen wat wij hier doen. Dat is wellicht het probleem!

De heer **Ruers** (SP): Dat is uw probleem, neem ik aan.

De **voorzitter**: Ik verzoek de heer Ruers tot een conclusie te komen.

De heer **Ruers** (SP): Ik handhaaf mijn voorstel. Wij dienen ons te beraden over onze positie. De Kamerleden moeten de gelegenheid krijgen hun politieke opvattingen naar voren te brengen over het functioneren en de positie van de Eerste Kamer.

De **voorzitter**: De heer Ruers doet het voorstel om volgende week te debatteren over het bestaansrecht en de werkwijze van de Eerste Kamer. Ik vraag de leden die voor dit voorstel stemmen te gaan staan.

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP voor dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Wijziging van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (pensioenopbouw, waardeoverdracht en waarde-overname alsmede enige andere onderwerpen) (26043);**

- **Wijziging van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers en de Waterschapswet met betrekking tot gedeputeerden,**